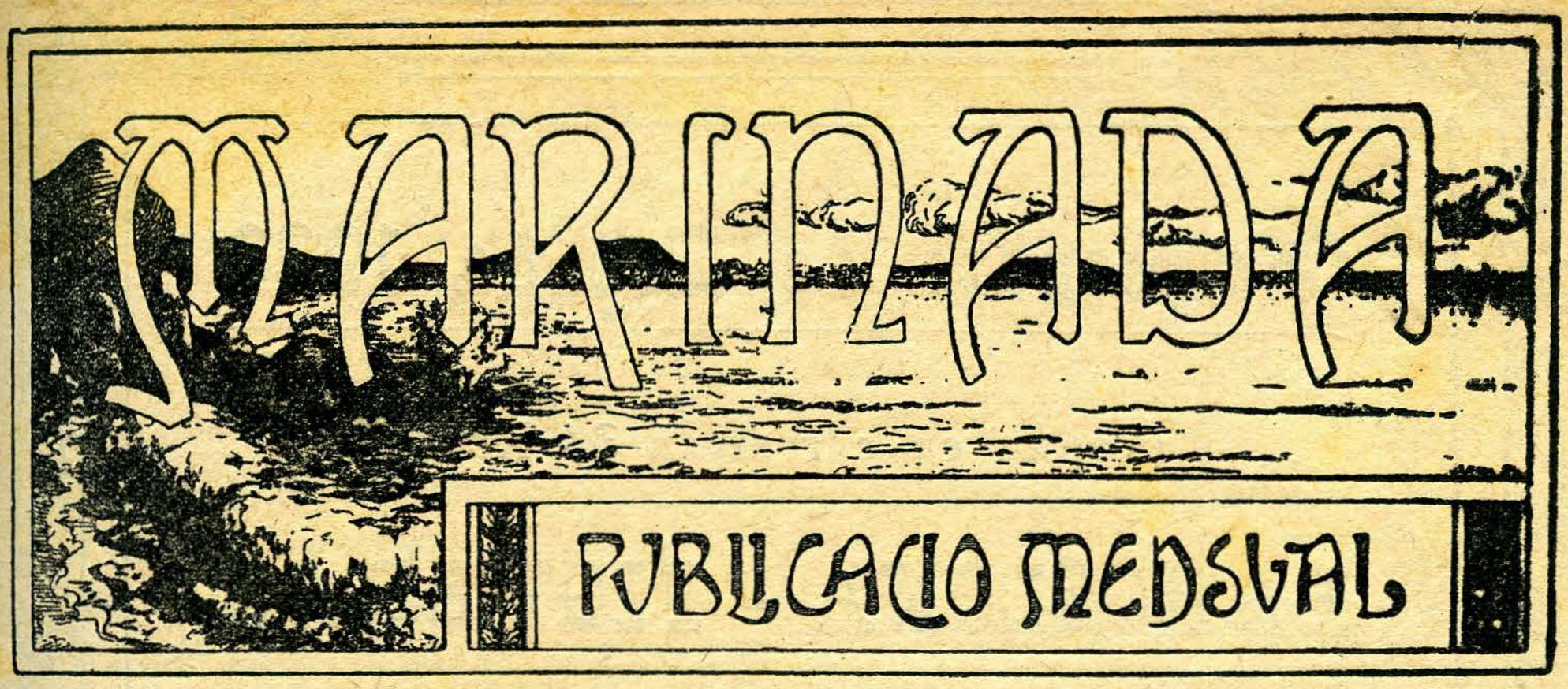

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRETERA DE GIRONA, NÚM. 27

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Espanya, 6 ptes. l'any; Estranger 6'50 ptes.

SUMARI

Joan Alcover i Maspons. — Dels proverbis (poesia) per Joan Alcover. — El mot fatal per Josep Grahit. — Tristos Records (poesia) per Manel Gombau i Picassó. — En Joan Llimona i Bruguera per A. C. M. — La nit devallava (poesia) per M.ª del Carme Marcé. — Sil·luetes femenils per C. Pruneda i Balot. — Dolça il·lusió per Joan Tur. — De Vulgarització Científica (continuació) per J. Oller. — "Un nou Casal" (poesia) per Josefina Jardí Codina. — Crònica local. — Associació de Música — Moviment del Port i Registre Civil.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós
Col. L. Prats

Campeonato de España 1923

(Fondo en carretera 34 Kms.)

BARCELONA - FIGUERAS

RECORRIDO EFECTUADO CON BICICLETA PRECINTADA SIN EXPERIMENTAR AVERIA ALGUNA

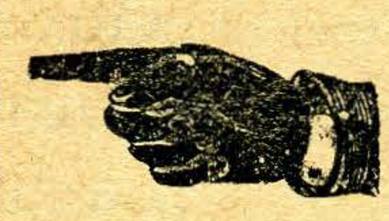
1.º J. JANER **Sobre**

Ciclo "Sanromá"

Pneus Hutchinson **Llantas Kundtz**

Solicite catálogo de Sports

A. Sanromá

Balmes, 62

Teléfono, 1445 A.

BARCELONA

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. L. Prats*

Aliments per a Règim Diètic i Diabètic, de la casa **MANUEL FRERES de Lausanne (Suiça) i**

XACOLATES PURES DE CACAO, elaborades en el Convent de LA TRAPA pels RR. PP. CISTERNENSES.

DIPOSITARIS EXCLUSIUS: **PAGÈS I ROCAFORT** (Successors de A. MASSANA)

Carrer de Fernando VII, 14. BARCELONA

Hotel Ibérica:

Comte de l'Assalt, 13

Telèfon, 4915 A.

BARCELONA

Allotjament per dia **9** i **10** pessetes -:- Idem per a llargues temporades a preus convencionals -:- Coberts a 4 pessetes -:- Es serveixen banquets a preus moderats i també es disposa de lloc per allotjar carabanes d'excursionistes amb un ESPLENDIT SERVEI.

ORBIS, S. A.

BARCELONA

Fàbrica pròpia de mobles per a oficines-Multicopistes -:::- Màquines per a calcular i demés invents moderns per a la oficina

Casa Central

Barcelona

Clarís, n.° 5

Direc. Teleg.

Orbis - Barcelona

Telèf. A. 458

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. L. Prats*

CASANOVAS

SASTRE

Ex-tallador d'importants cases de Barcelona - Trajos última creació
Gabardines - Impermeables - Especialitat en trajos d'etiqueta i uniformes civils i militars.

Palamós

Domènec Funallet

Taps . Discs . Suro en planxes . Exportació mondial.

(Girona - Espanya) SANT ANTONI DE CALONGE

J. Amat i C.ia

Dispeses i Casa de menjars.
Esmerat servei
ES SERVEIX A LA CARTA

Pi i Margall 8 Palamós

SASTRERIA LLORENÇ VIVES

Trajos d'última creació . Especialitat en trajos de totes classes i gustos . Preus mòdics.

Plaça Constitució, 4

PALAMOS

Chr. Hostmann - Steinberg'sche Farbenfabriken

CALLE (ALEMANIA)

FABRICA DE TINTAS PARA LAS ARTES GRAFICAS

CUCHILLAS PARA TODAS LAS INDUSTRIAS, DE LA

MESSERFABRIK REINSHAGEN

REMSCHEID-REINSHAGEN

Representante y Depositario para España

JACOB WEIL

BARCELONA - Aribau, 133 - Teléfono, 428.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. L. Prats*

Hotel España

Sant Pau, 9 i 11.
Telèfon, 232 A.

Barcelona

200 Habitacions amb aigua
calenta i freda. Gran confort
Calefacció.- Ascensor.- etz.

El preferit de la regió

GRAN RESTAURANT
PENSIÓ DES DE 15 PESSETES
= COBERTS A SIS PESSETES =

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Companyia de Segurs sobre la Vida, **LA NATIONALE**

La més important i de més sòlids prestigis entre les companyies franceses.

FUNDADA L'ANY 1830

LA PRÉSERVATRICE Companyia de Segurs contra Accidents
Fundada l'any 1864.

Segurs d'Accidents del treball, Individuals, Responsabilitat civil per accidents de Tranvies, Automòbils, Carros i tota mena de vehicles, Corrents elèctriques, Responsabilitat Civil de farmacèutics, Combinat d'automóbils, complementari del de Vida, Robo, etz.

Representant: **DON ALFRED DIAZ SABALLS**

Pianos d'Ocasió

MERINO, propi per estudi, al comptat 250 pessetes a plaços 290 ptes, lloguer, 5 ptes. cada mes.

LERCH, amb perfecte estat, gran ocasió, al comptat, 600 pesetes a plaços 650 ptes. lloguer 15 ptes. cada mes.

Corominas i Creuat esplèndit, al comptat 110, a plaços 1.300, lloguer 30 ptes. cada mes.

RAÓ:
PALAMÓS **LLORÉNS** Major, 26
MERCERIA

POLVOS "GANO"

D'ús indispensable per criar sans i grassos als porcs

Demaneu-lo en totes les Drogueries

No us fieu de les imitacions

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. L. Prats*

Any XIII. Palamós Febrer de 1926 Núm. 2

Joan Alcover i Maspons

Poc podiem pensar en publicar en el passat nombre les poesies d'aquest eximi poeta, que serien d'ell les últimes que publicariem inèdites.

La mort, que en poques setmanes ha dallat existències tan cares per Catalunya com la de Costa i Llobera, Garreta, i Llimona, continúa la seva tasca malestruga i invaïnt el camp de les lletres acaba pe remportar-se'n la vida de l'autor de "Desolació".

Una pulmonia fulminant ha fet que circulessin alhora les noves de la seva malaltia i de la seva mort.

L'Illa daurada i Catalunya, han perdut el més gran poeta, orador i crític que deixà Maragall.

Les poesies que fluïen de la seva ploma com d'una font inestroncable, tenien el dolç cascabelleix d'una música divina.

Joan Alcover havia nascut a Palma de Mallorca de mare tarragonina, el 3 de Maig de 1854. Tenia, doncs, 71 anys. Cursà la carrera de Dret, passà per el Congrés dels Diputats, fou relator de l'Audiència de Barcelona i finalment s'establí a Palma on en mig de ses ocupacions cultivà les flors exquisides de la seva fresca inspiració.

Col·laborà a MARINADA des dels seus principis i desitjosos de que nostres llegidors puguin evocar novament les belleses dels seus versos, transcrivim en aquestes planes la primera poesia que publicàrem i això com humil homenatge al altíssim poeta mallorquí en Joan Alcover i Maspons al qui desitjem un etern repós. (A. C. S.)

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Dels proverbis

No em mireu tan altiu
perqué jo soc un barbre i vos veniu
de l'egregia ciutat.
Els padrons de veins no són diplomes
de superioritat.
Se barbaritza en tots els idiomes.

—

Si com home no acceptes que ningú
sia més alt que tu,
bé fas... Més si a la rara jerarquía
d'açò que en diuen super-homonía
el teu orgull s'enmunta,...
la sabata en el peu duem disposta,
en la sabata punta
i en la punta l'enèrgica resposta.

—

S'aixeca un pensament i em diu—Espolsa
la peresa enervanta que et consum,
¿que esperes per cantar? La lira polsa,
i fes-me així a la llum.—

Jo li responc--Fill de la nit, en l'aire
de matinada ton encant se fon.
Si a mi mateix no m'interesses gaire
¿Com vols atreure el món?

† JOAN ALCOVER I MASPONS.
Mestre en Gai Saber)

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

El mot fatal

En l'ampla plaça, curulla d'ànimes hi reia l'alegria. La multitut bullia entregada a la dansa.

Aquell dansar frenètic semblava el comiat, l'adeu a la temporada estival que finia per a entrar al letarg dels jorns breus, freds, hivernals.

Parava la música popular i en callar les darreres notes amb un deix de melangies, augmentava la cridòria, es renovaven les converses amicals i eròtiques que interrompia el goig de juntar-se les mans fraternalment en la noble dansa.

Era una tarda d'estiu en la tardor. Havia plogut lleument i el vent espolsava les gotes que com perles brillaven en les fulles dels tells amb coloracions diamantines, pels raigs del sol morent que es despedia amb fortes i enceses lluïsors en les vidrieries de les façanes de mirada a ponent.

Amb l'amic esguardavem la multitut i les ingènues dansatrius de cabelleres curtes i braços nuus.

En un dels balcons florits primaveralment els meus ulls descobriren la mirada de la fervent amiga qui va somriure'm amb tota la seva gràcia infinita. No sé perquè sempre que la veia sentia la mateixa sensació interna i em produïa tanta emoció la seva presència. Mos ulls no s'apartaven d'ella i sentia un accentuat bategament del cor. I és que ella tenia el seu constantment velat per certa tristesa extranya que l'apoderà per a no abandonar-la més, per a no retornar-li la claretat i repòs espirituals.

Des de que la vaig descobrir en el balcó llarg i baix en el qual romania abrigada com si sentís fred, desmaià l'interés per la dansa per la multitut i per les adolescents dansatrius, i tins les notes populars de la cobla apar que augmentessin el seu deix melangiós.

Apoiant el colze a la barana del balcó se la veia meditant com en la més pregona solitud, mentres llurs amigues reien i conversaven en coloqui d'amor.

Vora nostre caigueren a la meva observació dues joves que no dansaren en tota la tarda, romangueren juntades nuvialment i que amb fina ironia comentaven ço que'ls esqueia a la vista. Llurs mirades eren vives, penetrants com l'agudesa en la crítica i el breu comentari ajustat a cada cosa o persona.

En repassar el balcó baix i llarg anaven esmentant a quiscuna de les damisel·les que l'ocupaven i reien, reien.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Simulant la més absoluta distracció escoltava amatent les seves paraules. Què dirien de la meva amiga? La curiositat creixia per segons. Dirien que era bona? Això no tenia dubte. Dirien que era elegant? Parlarien de la seva formosor? També estava descomptat. Esmentarien quelcom de la seva vida? Sabien quelcom ignorat? Impossible. Hom bé ho sabia tot per ella.

—Mira Elsa, pobre noia, que està trista!

—Es tísica!...

JOSEP GRAHIT

Tristos Records

Dedicada a la meva mare.
N'Anna Picassó Piqué.

He cercat per tot lloc la font de vida
Que allunya el sofriment que fa glatir:
M'esperança és com flor ja defallida,
Que el vent del desengany la va marcí.

He cercat un anhel, una hora bona,
Com un nèctar suau, com un consol....
He viscut per l'afany qué m'esperona,
I per últim sofrint m'he vist tot sol.

Les il·lusions daurades d'altres dies,
Com zafir de tardor s'han esvait;
Sols ara hi trobo dols i melangies,
Sols ara hi veig per tot no més que oblit.

He remembrat mos temps de l'infantesa.
On vivia feliç sense cap temor;
Al tenir amb sojorns de placidesa,
L'Au ora somrient del meu amor.

De la mare qu'em vol, i que no'm deixa,
Mon alivi ha sigut per tots els mals;
Ella ha escoltat de mon dolor la queixa;
Ella m'ha vist en els moments fatals.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Ella ha patit en hores d'amargura;
Ella ha sigut mon far de salvació,
Ella m'ha dut la pau i la ventura;
Ella m'ha tret del món la temptació.

M'ha donat el valor i l'arrogància
Per lluitar cara a cara, amb l'enemic
D'estimar-la jo he aprés per ma constància
I fidel m'ha sigut més qu'un amic.

Amb la fel de la vida qu'emmatzina.
Sols amb ella he trobat l'amor més ver:
O mare del meu cor! per mi ets divina.....
El cariny que tu'm dons es ben sincer.

M'has eixugat les llàgrimes amargues,
Que amb tortura, plorant, tant m'he llençat;
Mes engunies crudels han sigut llargues.
I com balsam d'amor m'has consolat.

Mes flaqueses has vist; mos desvaris,
Mes follies i afanys de joventut;
M'has guiat en mos pasos temeraris.... ..
M'has ensenyat ¡Oh mare! la virtut.

Dormint-me en lo breçol on mi tenies,
De ma infantesa a món costat l'he vist;
Com jo igualment, gaudint les alegries,
Fins els dubtes m'has tret qu'em posen trist.

. . . . . .

Mes ai quant penso que la Mort austera,
S'endurà ton cariny, vers al no rés
Món esprit s'estremeix, i es desespera.....
I lo que avans el meu refugi n'era,
¡Oh mare del meu cor! no ho seràs més.

MANEL GOMBAU I PICASSÓ

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

En Joan Llimona i Bruguera

Suara acaba de traspassar l'insigne pintor català. La trista nova ha trasbalsat tot Catalunya i s'ha deixat sentir més pregonament, dintre l'esfera artística que conreuava aquest gran mestre.

Lliscava sa vida en la plenitud de l'art i arreu eren admirades llurs obres, divines estampes de Natura.

Enfortit pels seus continuats èxits no reparà en crear-se un nom que el col·loqués en un dels llocs més preeminents dintre l'art que l'envoltava. Per xò al plorar llur pèrdua plora amb nosaltres tota la Catalunya espiritual.

Cal citar una de les obres més sobresortins de Joan Llimona, titulada "Jesús venç", que pintà en 1891.

Extens sigué son treball: amb la ploma protegí als humils i son esperit conreador no defallí un sol instant i impulsà a la fundació del benemèrit "Círcol de Snt.Lluc." Qui és que no ha passat—d'entre els nostres artistes—per aquest circol digníssim? Tots els artistes catalans és allí on han començat a ovirar les meravelles de la forma humana i és allí on han tingut les primeres discussions sobre Ingres o Cézanne i àdhuc els cotitzats pintors barcelonins xuclats pel confort d'altres cenacles, començaren llur història en aquell redòs de pobresa.

Joan Llimona, defensà des del peu del canó, ses idees que cobardament s'ultratjaven i clavà amb llur activitat d'intermitent escriptor, la Creu redemptora i immaculada que durant tota sa vida conreà i feu crèixer per abraçar a l'humanitat tota.

Ara, ja reposa el cos sense ànima ni vida; aquell cos que demostrà posseïr un esperit gran i privilegiat d'home i artista. Que el seu record perduri entre tots nosaltres com lluminosa memòria...

A. C. M.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

La nit devallava

La nit devallava
vestida de dol
l'infantó plorava,
al trovar-se sol.
Si fos nit de lluna
encara menys mal,
però era la més bruna
del mes de Nadal.
Les ombres dansaven
per tots els recóns
i al nen li semblaven
tràgiques visions.
Dins la cambra xica
del piset humit
sa cara bonica
era lo més ric,
la joia preuada
de la mare humil
si fou dissortada,
servà al fill gentil.
Ben promte s'omplia
el lloc de claró
i un crit d'alegria
eixugava el plor
del nen, quan s'asseia
de la mare al braç,
ella li somreia
donant-li un abraç,
i fins la flameta
del llum tremolà
quan fill i mareta
es vàren besà.

M.ª DEL CARME MARCÉ

Sil·luetes femenils

La dependenta

Mireu-se-la que fina i polida. Passa ràpida, tota pressurosa amb la temença reflexada en son esguard d'arribar tard al treball. Brilla en sa cara tota embellida, aquella joia secreta produïda per els mots tan plaents que recull al seu pas.

la rera el mostrador, quin encant veure-la com brinda les excelències del gènere al comprador. Floreix en sos llavis coralins i en sos ulls plens de dolcesa un somrís afalagador mentre amb ses mans fines i rosades toca i retoca la prenda bo i ponderant la bonesa del article que ella ufana vèn.

I al sortir del treball, en mig la penombra del capvespre, creu albirar com una visió, aquell el·legant jove que, tot comprant vessà a la seva oïda uns mots plens de dolcesa... I la seva carona de nina riu i dintre son caparronet saltirona una il·lusió.

C. PRUNEDA I BALOT

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Dolça Il·lusió

(Diari d' un egoista)

L'Ernest, repetí satisfet, la revisió davant del mirall. Cap detall que desentonés en són vestit. La camisa, harmonitzava perfectament amb el tó clar del trajo. La corvata ni massa cridanera ni tampoc de color sever completava el conjunt. I per damunt de tot el seu tipus. Avui precisament es trobava més jove que mai. No l'hi pesaven els anys. Tal volta, ni quan jove havia gaudit de tan bona salut com ara. Es remirava altre volta, complaent-se en reconèixer que ningú, ni el més exigent, podria suposar-li els quaranta anys que en realitat tenia. Es sentia jove. Semblava qu'era ahir que la Merceneta, aquella gentil pubilla, s'havia casat, donant-li el primer desengany fort de la seva vida i feia ja vint anys!

Més a que recordar! Al present hu havia gairabé oblidat. No hi pensem més. A viure! A disfrutar de la joventut.

I fent giravoltar el bastó sortí en el matí rient d'abril de casa seva. D'aquell quartet de solter on tantes hores d'alegria havia passat. D'aquella "garçonniere" que cada cosa era un record. —Aquell divá..! Les cadires!! Quantes i quantes histories podrien contar!

On aniria -? Passeig de Gràcia?. Diagonal? —Aquell matí era la semblança de la seva vida. Havia viscut bojament, sense un ideal. I n'estava content! Perquè cercar-se complicacions? Per ell, un any havia estat igual a l'altre. Una dona igual a les demés. No podia precisar quants anys havia viscut ni quantes dones havia estimat sense fer un esforç de memòria? Pel demés què...? Era feliç... Si no fos per aquell record..!

—

Quan va ésser..? Ahir, abans d'ahir? què hi feia? A l'eternitat un instant. Es vegé altre vegada al davant aquella Merceneta enyorada, encar que no volgués. Sentí la seva veu resonar a ses oïdes i tornà a fruir de la dolça il-lusió de ses parau es.

—T'estimo, Ernest, com a res més del món. No puc ésser més que teva..! La passió passava divins accents a n'els juraments. L'amor enguirnaldava el seu pervindre. Serian tant feliços.

Tornava a n'el seu cervell el deliciós somni fruït aleshores. Una casa a l'alta muntanya tota blanca, molts coloms. I un ideal per a la seva vida orfe de sentiments. Estimar!

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Somni que! ai no pogué realitzar. La que tan bé sabia fingir amor, la que tenia tal accent de passió en són enrahonar va preferir casar-se amb un altre. L'Esnest tenia una fortuna. L'Albert de Riucamps, una fortuna i un títol. Trià aquest.

Quant temps feia? Dies, hores, segles? Qui hu sabia? Des de aleshores l'Ernest sols tingué temps per a riure, amb una amarga follia, una mica escèptic, amb un escepticisme de bon "vivant" quan una dona li jurava amor

Quan temps feia. Molt poc? A l'eternitat un instant.

Era ella!! Més no! Si hu era! Sortim de dubtes—

—Mercè—

Ella es girà.

—Si que hu és..! No em recordes Mercé?

—Francament... No el tinc present.

—Si que m'has aviat oblidat! Sóc l'Ernest.

—Potser es confon en dic Mercè de Riucamps, filla del Marquès del mateix nom.. Que li passa no es troba bé..?

L'Ernest tambalejava. Es tornà groc, com si le sang fugis d'ell.

Amb un instant, amb una paraula havia passat del passat al present. Aquells vint anys transcorreguts tant insensibles els trobava ara tots d'un cop. Desengany crudel! Al davant seu enlloc de són antic amor tenia la que hauria pogut ésser filla seva.

—No em passa res, senyoreta. Perdoni..?

—Perquè plora...perquè tremola...!

—Res... no és res..Una mica de fred... Disculpi'm senyoreta.

—

Es sentia vell. Havia viscut la seva vida amb massa intensitat.

I per això en aquest mati d'Abril assoleiat. el fred infern. el seu cor glassat, feia que els seus ulls l'hi espurnegessin.

Eran vint anys amb un instant!

JOAN TUR

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

De Vulgarització Científica

Les aplicacions modernes del ferro.

III

(Continuació)

3.ª—El ferro introduit dintre de la massa de formigó no es rovella, ans tot al contrari, les parts rovellades es convinen quimicament amb el ciment i desapareixen.

Tal volta sigui aquesta la questió més difícil de demostrar per a que s'arribi a compendre, doncs és un assumpte que és encar una incògnita per molts que es dediquen al ram de construcció. No obstant, es pot provar, ja sigui per experiments de laboratori ja per resultats obtinguts en el transcurs del temps, que el ferro no pot de cap manera rovellar-se mentres sigui protegit per el ciment. Per a demostrar-ho, estudiarem en primer lloc, ço que és el rovell valguent-nos de la cooperació de tractats de química i de estudis de eminents professors químics, passant després a l'estudi del ciment portland artificial per arribar a la fi a desmostrar la evidència de la mellor qualitat que s'obté en la unió del ferro amb el ciment artificial.

El rovell, és la incrustació rojenca que es forma damunt el ferro i l'acer quan estan exposats a la influència dels agents atmosfèrics. El ferro ofereix la particularitat de que la primera capa d'òxid formada, en lloc de protegir el metall que queda dessota, com succeeix amb altres metalls oxidables com el zinc i l'al·lumini, augmenta de gruix fins a formar una crosta terrosa i aspre que es despren fàcilment en forma de escates. D'aquesta manera pot continuar fins que tota la massa de ferro queda convertida en rovell.

La reacció que d'aquesta manera es produix és per el seu resultat final una oxidació, doncs el rovell està format principalment per òxid férric, parcialment hidratat quina composició està compresa entre Fe_2O_2 y $Fe_2(OH)$.

En les capes més pròximes al metall, no obstant, pot contindrer cantitats notables d'òxid ferrós. Tilden (Chem. Soc. trans. 1908-1382) cita l'anàlisi d'una mostra de rovell d'uns 250 anys, que tenia aproximadament una septima part de ferro en forma encara de compostos ferrosos, les impureses grafítiques del ferro i altres que no són susceptibles d'arrovellar-se amb les mateixes condicions, s'acumulen també en el rovell.

Les condicions exactes que inicien i sostenen el cambi del ferro en rovell han sigut objecte de investigacions molt detingudes. El problema es pre-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

senta en dos aspectes diferents. Existeix per un costat la questió de interés principalment científic referent al mecanisme químic del procés; per l'altre costat la relativa de la formació del rovell, tal com succeeix en les condicions industrials.

Els experiments portats a cap amb ferro obtingut per la electrolissi dels seus compostos, acuradament purificats amb aigua privada, en quant ha sigut possible, de substàncies disoltes i amb una atmòsfera de composicions exactament regulada, no representen evidentment les condicions de treball ordinàries, en las que el ferro és física i quimicament un material compost, i l'aigua i l'aire contenen components accesoris. No obstant, si bé es troben grans dificultats per a resoldrer la part teòrica del problema, és relativament senzill l'estudi de les condicions que en les circumstàncies ordinàries, acceleren o retarden l'oxidació del ferro, encara que el número de les variables existents en el problema limita la posibilitat de deduir conseqüències de caràcter general.

Tots els observadors que estan d'acord en quant a la presència de l'aigua líquida i de l'oxígen són esencials per la manera de formació del rovell; la diferència de les opinions ve a apreciar si els dos agents citats són suficients sens cap altre per a iniciar i sostindrer aquest cambi. Es imposible que els límits d'aquest article, permetin la revisió i discussió de lo molt que s'ha publicat sobre aquest assumpte durant els ultims anys; la suposició de que el ferro forma rovell solament estant en contacte amb l'aire i l'aigua sembla haver sigut general hasta 1871 època en que Crace Capvert va deduir dels seus experiments diferencials amb l'aire, aigua i anhidrid carbónic que l'acció conjunta d'aquests tres cassos era necesària per a la formació del rovell. Crum Brown va apoiar aquesta teoria i la va precisar encara més. Es suposa en la mateixa que el ferro és primerament atacat per l'anhidrid carbònic disolt (àcid carbònic) donant carbonat o bicarbonat ferrós i hidrògen; la sal ferrosa es rovella després per l'oxigen de l'aire i el carbonat fèrric bàsic que així es formaria, es converteix desseguida en presència de l'aigua en òxid fèrric hidratat (rovell). Com d'aquesta manera, al final del cicle l'anhidrid carbònic és totalment eliminat pot suposar-se que renovi el seu atac sobre el ferro.

Aquesta teoria de la formació del rovell fou generalment admesa fins que Whitney en 1903, aplicant a aquest procés en la moderna teoria electroquímica, va exposar l'opinió de que l'aire i l'aigua sens ajuda de ningú eren suficients per a determinar qu'es rovellés el ferro. Segons les teories modernes, l'acció d'un àcid sobre un metall s'atribueix a un camvi de càrregues elèctriques entre els hidrogen-ions del àcid i els àtoms, electricament neutres del metall dipositant-se sobre aquest l'hidrògen en estat molecular i passant a la solució els àtoms del metall en estat de ions. El procés per tant, és anàleg al de la deposició de coure metàlic sobre el ferro a que dóna

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

lloc una solució de sulfat cúpric; la descàrrega de cada cupri-ion i la seva disposició en forma de coure fa que passi un ferro-ion a la solució. L'aigua pura, en quant es considera ionitzada, encara que en petita quantitat, en hidrogen-ions e hidroxil-ions, representa electroquímicament parlant, un àcid, i si s'introdueix ferro, en ella ha de tenir lloc una deposició d'hidrògen sobre el metall amb la consequent formació de ferro-ions; l'aigua que rodeja el ferro conté, allavors ferro-ions i hidroxil-ions i es per tant en el llenguatge corrent, una solució de hidròxid ferrós. Si aquesta solució hi té accés l'oxigen, es formará òxid ferrós hidratat, que es depositarà en forma de rovell.

J. OLLER

(Seguirà)

"Un nou Casal"

Un esplèndit Casal,
s'ha obert a terra llunya:
i allí acull fraternal,
als fills, de Catalunya,

Allí guarden dels avis,
una bella cançó;
que es torna als nostres llavis
una dolça oració.

De la llar de la Pàtria
cerquem l'amorós foc,
que en ella un dia o altre
i florirà l'amor.

L'amor que un hom ansia,
més fort, més pur i gran;
l'amor que ens du alegria,
l'amor, que no mor mai.

L'amor, que un hom somnia
i cerca amb tant d'afany:
vindrà i de nostre vida
el goig serà més gran.

JOSEFINA JARDI CODINA

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Crònica local

Enguany el Carnestoltes, sembla ens hagi volgut demostrar que encar no s'ha perdut del tot. Era cosa observada en els darrers anys, que els disfrassos anaven perdent la seva típica actualitat en les diades carnavalesques, però enguany, han reeixit i amb gran complaença, hem vist quelcom més animat que els balls i les festes públiques. La *cercavila*, amb les corresponents sardanes, ha resultat lluïdíssima; la joventut alegrament deambulava; i al sentir-se el refilar del flabiol s'apressava a donar-se les mans per dançar una sardana. Els populars balls celebrats en les adornades sales del Casino "El Port", "Centre Federal" i Casino "L'Unió" s'ompliren a vessar, siguent molt concorreguts i animats, amb la consegüent batalla de *serpentines* i *confetti*. La nota més alegre d'aitals diades, la donà el graciós músic de l'orquestra dels federals Sr. *Masseu*, que tot sol feia ballar a xics i grans en la plaça.

El temps quelcom agradable que regná durant els dies de *ballaruga*, convidà amb més alegria a la clàssica berenada a la platja de La Fosca, ont s'hi traslladà una immensa gentada.

Veiem amb gust les millores que s'efectuen a la mencionada platja, amb la construcció de dos novells xalets en el camí que condueix a la Font d'En Tarrés.

Bé hagués transcorregut el Carnaval a no haver succeït una desgràcia en les seves acaballes. Uns joves palafrugellencs que havien vingut a passar aqui el darrer dia, al retornar al poble veí en una camioneta, tinguèren la desgràcia de topar amb un carro que venia en direcció contrària de tal manera, que una de les camelles del vehicle embestí contra el xòfer deixant-lo tant mal ferit, que morí al ingressar a l'hospital palafrugellenc on fou ràpidament conduït. Traslladem a la família i a tot el poble de Palafrugell, el testimoni de nostra condolença.

La Companyia Mestres-Querol que amb tant d'èxit ve actuant al "Teatre Carmen", ha posat a escena les següents obres: *La Enemiga*, deNicomedi; *La Dida*, d'En Pitarra; i *La Mala Ley*, d'En Linares Rivas.

Com a finals de festa s'han interpretat: *Un cop d'home*, *El carro del vi*, i *Jugar a casats*.

Totes les obres són interpretades amb gran justesa, destacant-se en llurs papers principals el senyor En Josep B. Querol i la senyoreta Na Ramona Mestres.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Si amb èxit actuen els artistes en el teatre, també causen admiració les pel·lícoles que desfilen pel nostres cinemes. Al «Econòmic Cine» ha debutat la genial actriu-cantant N'Eugènia Roca, donant unes representacions de la pel·lícola *Noblesa de cors*, que hi té el paper principal. També al "Carmen" progecten bones pel·lícoles, com *Pere El Gran* i *El Naufragi de l'Humanitat*.

La Comissió Liquidadora de fills de G. Matas, exposa al públic les condicions per a la venda d'un solar i d'una casa del Carrer de l'Hospital, així com la subhasta de les accions de la Companyia d'Aigües Potables.

Una nota humorística l'ofereix el fet de que a les immediacions de Celrà, un tocino es posà al mig la línia del ferrocarril interceptant així el pas. S'ens assegura que això fins motivà el descarrilament del tren.

El Casino «El Port», ha organitzat una sèrie de concerts i balls, contractant per aital motiu a les cobles empordaneses "La Principal" de La Bisbal i "La Selvatana" de Cassà de La Selva. Aquesta societat té el propòsit de seguir aquest camí de concerts presentant a vàries de les més reputades cobles-orquestres de l'Empordà.

També segueixen triomfals els concerts que organitza la nostra mai prou lloada Associació de Música, i sembla serà un fet dintre breu, la vinguda del tenor barceloní N'Emili Vendrell, a donar un recital de cançons.

L'Escola d'Arts i Oficis, acaba d'efectuar la seva progectada excursió a París. No cal dir que tant el viatge com l'estada a la capital francesa constituí un èxit dels més falaguers. Els excursionistes vingueren plenament satisfets d'haver pogut admirar bon nombre dels més famosos Museus i Monuments artístics. I nosaltres no podem més que adreçar coralment una calurosa felicitació al director de l'Escola Sr. Oller.

Amb gust vegerem un plànol exposat a la Casa del Poble, reproduïnt el recorregut del «Plus Ultra» des de llur sortida de la península fins a les terres argentines. Altre dibuix a ploma hem contemplat a l'aparador de la sastreria Casanovas, reproduïnt la façana de les Cases Consistorials de Palma de Mallorca. Ambdós dibuixos són efectuats a l'esmentada Escola d'Arts i Oficis.

El port s'ha vist força concorregut, en la passada mesada, tant de barcos velers, com vaixells a vapor, tots carregant i descarregant un sens fí de mercaderies.

L'indústria suro-tapera, segueix en plena abundor. Algunes fàbriques, adhuc tenen necessitat de fer extraordinari per poguer satisfer llurs demandes.

Del temps?— del que no s'en pot deixar de parlar en cap crònica— que en direm?... Enguany semblava que la tramontana no apareixia enlloc, però

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

quan escrivim la present crònica (principis de març) ja ha esbandit la seva peculiar fúria per dessobre l'Empordá.

Per commemorar el primer Centenari de la fundició del Institut de les Germanes Carmelites, es celebraren des del dia 23 al 26 solemnissims cultes en la seva residència i a l'Església parroquial, vegent-se tots ells en extrem concorreguts.

Associació de Música

The Music Society String Quartet

A aquesta entitat musical, fou confiat per a nostra associació, el concert corresponent al mes de Febrer, que com de costum obtingué un brillant éxit.

La compenetració, el conjunt admirable i ajustat són les qualitats més característiques d'aquesta agrupació de corda que és la millor que ha vingut des de la fundació de la associació. Els seus components són: André Mangeot, primer violí, Boris Pecker, segon violí, Henry Berly, viola i John Babirolli violoncel.

La primera part del programa que estava composta per dues *Fantasias*, una de Purcell i l'altre de Gibbons fou escoltada rel·ligiosament però pecaven ambdúes obres de una lleugera monotonia que en par es vegé subsanada per la pulcríssima execusió dels concertistes.

No podem dir-ho aixís en quant a la segona part que estava dedicada al *Quartet en si bemol* de Haydn en quatre temps, doncs els perllongats aplausos que s'escoltaren al finalitzar-los, palesaren abastament la satisfacció amb que fóren escoltats. A nostre entendrer, fóren els millors, l'*Allegro con Spirito* i el *Mennetto*.

Finalitzà la vetllada amb la tercera part en que fou donat únicament el *Quartet en sol menor op 10* de Debussy que plagué moltíssim i fou premiat amb una ovació franca i sincera.

A precs de la Junta de l'Associació i amb l'objecte d'estrenar el piano Pleyel que s'ha rebut recentment, Mr. J.Babirolly i Mr. Boris Pecker ens obsequiàren com a final de festa amb una pessa per a piano i violí que fou escoltada amb fuïció per la distingida encara que reduïda concurrència.

ARÍS

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Moviment del Port

Vaixells entrats durant el Mes de Febrer de 1926

Vapors nacionals:

Vilafranca, Cabo Corona, Teresa, Cabo San Sebastián, Cabo Sacratif, Maria R., Mar Caribe, Aldecoa. Total, 8.

Vapors estrangers:

Adriana, italià; Cardonia, norteamericà; Carpio, anglés; Hania, norueg; Tridente, italià; Cano, anglés; Triton, alemany. Total, 7.

Velers nacionals:

Virgen de Montserrat, Enrique, Ramona, Joven Paquito, Gorgonio 2.º, Porto Pi, Victoria, Providencia. Total, 8.

Velers estrangers:

Intrépido, italià; Violetta R., italià; Cav. Aniello Bonifacio, italià. Total, 3.

Registre Civil

Mes de Febrer

Naixements: Carme Ballobrega Peralta, Bautista Pujadas, Leonor Arqués Callol, Torrent Puig. Total, 4.

Defuncions: Angela Pelegrí Baguer, 62 anys; Joan Murull Cama, 80; Lluisa Mauri Xicars, 9 mesos; Maria Campos Mayor, 62 anys; Manel Fernández Avelli, 65; Maria Prats Bagué, 1 mes; Carles Romaní Rovira 66 anys; Joan Mauri Cama 68. Total, 8.

Matrimonis: Joan Sarquella Durán amb Ramona Escobert Cots; Pere Pagés Badia amb Angela Casellas Gafas. Total, 2.

LLORÉNS. TALLERES GRÁFICOS.-PALAMÓS

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Cap de Sant Sebastià—Palafrugell

HOTEL RESTAURANT

DIRIGIT PER

MODEST LLADO

En el punt més bell de la Costa Brava. Restaurant al cobert i a la carta. Còmodes habitacions ℰ Telèfon 1405. Autos turisme a la arribada dels trens a Palafrugell.

Cuina Económica - Bon estat

de conservació - ES VEN

CUINA, 70 cm. llarg; 55 cm. ample; 38 alt. - FORN, 48 cm. llarg; 30 ample.

Es donará per 120 ptes.

Raó: Major, 26 - Merceria - Palamós

ANIS DEL TIGRE

EL REI DELS ANISSATS

PROVEU-LÒ,

SENS DUBTE ÉS EL MILLOR

ENRIC LLADÓ

ARENYS DE MUNT

(BARCELONA)

Máquines d'escriurer

noves i d'ocasió

al comptat i a plaços

Lloguers desde 15 pessetes

LLORÉNS

Tallers gràfics

Carretera a Girona, 23

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Magatzem general d'Edicions i accessoris musicals

Especialitat en Violins antics i artístics . Lloguer de Pianos i altres instruments . Pressupostos per edició i administració de Produccions d'Art. Cordes CÉFALO, de fabricació especial per aquesta Casa.

Magí González Carrer de l' Hospital, 97, 1 er —Barcelona

REGISTRADA

Doctor Ramon Perpiñá Mas

Especialista en malalties dels ulls. Ex-alumne de les Facultats de Medicina de París i Barcelona.

Hores de visita: De 11 a 1 i de 4 a 6 i hores convingudes. Festius de 10 a 12.

Provença, 185. 1.-2

(Entre Aribau i Universitat)

Rafel CARRERAS

Llauneria i Lampisteria

Instal·lacions per aigua, gas i electricitat.

CARRER BALTIMORE, 69

PALAMOS

Fábrica de CURTIDOS

Cordones :: Correas :: Cables y otros Artículos de Cuero

Toda clase de accesorios para la industria

Ramón Soteras

Ingeniero Industrial

Calle Balmes, 14 = Teléfono, 192.

MATARÓ - (Barcelona)

= Dirección Telegráfica y Telefónica = MATARÓ - RAMÓNSOTERAS

Poseedores de valores

quedando capital en su propia casa mediante sistema implantado hace diez años tomando parte Capitalistas y Banqueros de Barcelona, puede conseguirse un importantísimo interés del capital y asegudo de todo riesgo

Solicite detalles y referencias a

Lloréns. Apartado, 9 PALAMOS

Calle San Vicente

Número 199

2.º interior

VALENCIA

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. L. Prats*

FUNDICIÓ i Tallers mecànics i elèctrics

Tomás, Solés i C.ia en Cta.

CARRETERA DE BARCELONA, 39 BIS :. **GIRONA**

Telèfon Urbà n.° 242 **Telèfon interurbà per a conf. n.° 6**

Hotel i café TRIAS

Situació immillorable, davant de la mar, de la estació, del passeig i al costat de l'administració d'automòbils

Habitacions confortables — Esplèndit saló menjador

MAGNÍFICA SALA DE BANYS D'AIGUA DE MAR I DOLÇA

GARATGE — TELEFON, 35

EMILI NOYA

INSTAL·LACIONS

per aigua, gas i electricitat

Reparacions de maquinària

Carrer Major

Miquel Sala. Palamós

Taller de Fusteria Mecànica - Representant de la gran Companyia de Segurs «La Unió i El Fénix Espanyol — Ademés contracta segurs d'incendis, vida, accidents, enfermetats i ruptura de cristalls.

Paper per embalatge de taps.

Companyia General de Comerç. S. A.

(ABANS MAGI VIÑALS)

Transports i Aduanes

Cases a Port-Bou, Cerbère, Irún i Hendaya

Carrer Cristina, 2. Telèfon 1692. Barcelona

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. L. Prats*

Cada año

se publica la

GUÍA GENERAL DE CATALUÑA

(Bailly-Baillière—Riera)

cuidadosamente corregida y aumentada, conteniendo unos

trescientos mil datos y señas

de cuantos se dedican al Comercio, la Industria, Agricultura, Minería, Ganadería, etc., en la extensa y rica Región Catalana

Reseña Geográfica, Histórica y Estadística de cada entidad de población ∴ Producción ∴ Vías de comunicación

Cuatro preciosos mapas

en colores; los más completos ∴ que se han publicado ∴

Anunciar en las páginas de la

GUÍA GENERAL DE CATALUÑA

es una garantía de seriedad e importancia comercial, y es de una eficacia extraordinaria

Un voluminoso tomo sólidamente encuadernado: 20 pesetas
Franco de portes en toda España

Anuarios Bailly-Baillière y Riera Reunidos, S. A.
Sección P. — Calle Consejo de Ciento, 240 — Barcelona

Banc Urquijo Català

DELEGACIO DE PALAMOS

Tota mena d'operacions

de Banca i Borsa

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. L. Prats*

ALFOMBRES

TAPICERIES

LLENCERIA

H. Blanco Bañeres

Plaça St. Jaume :: TELÈFON 190 A :: **BARCELONA** :: Call, 21 :: St. Honorat, 1 i 3

IMPORTACIÓ DIRECTA DE TAPIÇOS
DE SMIRNA I PÈRSIA (ORIENT)
ESPECIALITAT AMB ELS ANUSATS A
MA DE FABRICACIÓ NACIONAL

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. L. Prats*

Casa fundada en 1852

Sastreria de Joan Prat

Especialitat en uniformes

Ronda de Sant Pere, 7, entressol-Barcelona

Moderna escola de Piano

PROFESSOR: R. CASAS

Plan d'estudis de l' acadèmia Granados de Barcelona. Nova tècnica del Pedal segons el malaguanyat mestre.

CONFERÈNCIES DE TEORIA HISTÒRICA DE LA MÚSICA

Lliçons particulars i a domicili.

Maquinària i Articles

PER A LES ARTS DEL LLIBRE

Tipos d'impremta. — Filets de coure. — Papers JOHANNOT Maderamen per a impremta. — Imposicions de ferro i de metall d'impremta. — Numeradors de ma i de platina — Màquines de cosir amb corxets i fil-ferro rodó i plà sistema GEBLER per a impremtes, Enquadernacions i Fábriques de Caixes de cartró — Les millors Màquines de cosir amb fil textil sistema EGGER. — Instal lacions completes d'impremtes. — Màquines noves i RECONSTRUIDES per a IMPREMTA, LITOGRAFIA I ENQUADERNACIO.

Rambla de Catalunya, 91 - Telèfon 3275 A.
Telegrames "Artelibro".

Casa C. Gorchs i Esteve - Barcelona

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. L. Prats*

Aliments per a Règim Dièticˇ i Diabètic, de la casa
MANUEL FRERES de Lausanne (Suiça) i

XACOLATES PURES DE CACAO, elaborades en el Convent de LA TRAPA pels RR. PP. CISTERNENSES.

DIPOSITARIS EXCLUSIUS: **PAGÈS I ROCAFORT** (Successors de A. MASSANA)

Carrer de Fernando VII, 14. BARCELONA

Hotel Ibérica

Comte de l'Assalt, 13
Telèfon, 4915 A.
BARCELONA

Allotjament per dia **9** i **10** pessetes -:- Idem per a llargues temporades a preus convencionals -:- Coberts a 4 pessetes -:- Es serveixen banquets a preus moderats i també es disposa de lloc per allotjar carabanes d'excursionistes amb un ESPLENDIT SERVEI.

ORBIS, S. A.
BARCELONA

Fàbrica pròpia de mobles per a oficines-Multicopistes -:::- Màquines per a calcular i demés invents moderns per a la oficina

Casa Central
Barcelona
Clarís. n.° 5

Direc. Teleg.
Orbis - Barcelona
Telèf. A. 458

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. L. Prats*

CASANOVAS

SASTRE

Palamós

Domènec Funallet

Taps . Discs . Suro en planxes . Exportació mondial.

(Girona - Espanya) SANT ANTONI DE CALONGE

J. Amat i C.ia

Dispeses i Casa de menjars.
Esmerat servei
ES SERVEIX A LA CARTA

Pi i Margall, 8 Palamós

SASTRERIA LLORENÇ VIVES

Trajos d'última creació . Especialitat en trajos de totes classes i gustos . Preus mòdics.

Plaça Constitució, 4

PALAMOS

Chr. Hostmann - Steinberg'sche Farbenfabriken

CELLE (ALEMANIA)

FABRICA DE TINTAS PARA LAS ARTES GRAFICAS

CUCHILLAS PARA TODAS LAS INDUSTRIAS, DE LA

MESSERFABRIK REINSHAGEN

REMSCHEID - REINSHAGEN

Representante y Depositario para España

JACOB WEIL

BARCELONA - Aribau, 133 - Teléfono, 428.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós *Col. L. Prats*

Hotel España

Sant Pau, 9 i 11.
Telèfon, 232 A.

Barcelona

200 Habitacions amb aigua
calenta i freda. Gran confort
Calefacció.- Ascensor.- etz.

El preferit de la regió

GRAN RESTAURANT
PENSIÓ DES DE 15 PESSETES
= COBERTS A SIS PESSETES =

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Companyia de Segurs sobre la Vida,

LA NATIONALE

FUNDADA L'ANY 1830

La més important i de més sòlids prestigis entre les companyies franceses.

LA PRÉSERVATRICE

Companyia de Segurs contra Accidents
Fundada l'any 1864.

Segurs d'Accidents del treball, Individuals, Responsabilitat civil per accidents de Tranvies, Automòbils, Carros i tota mena de vehicles, Corrents elèctriques, Responsabilita Civil de farmacèutics, Combinat d'automóbils, complementari del de Vida, Robo, etz.

Representant: **DON ALFRED DIAZ SABALLS**

Pianos d'Ocasió

MERINO, propi per estudi, al comptat 250 pessetes a plaços 290 ptes, lloguer, 5 ptes. cada mes.

LERCH, amb perfecte estat, gran ocasió, al comptat, 600 pesetes a plaços 650 ptes. lloguer 15 ptes. cada mes.

Corominas i Creuat esplèndit, al comptat 110, a plaços 1.300, lloguer 30 ptes. cada mes.

RAÓ:
PALAMÓS

LLORÉNS

Major, 26
MERCERÍA

POLVOS "GANO"

D'ús indispensable per criar sans i grassos als porcs

Demaneu-lo en totes les Drogueries

No us fieu de les imitacions

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats